

אָמַר לוֹ רוּעָה הִנָּאֲמָן, (מלאך) אֶתָּה בְּשָׂמִים, אֲהוּב אֶתָּה מִרְבוּנֶךָ, אֵין תְּמִיחָה בְּכָל אוֹתָם דְּבָרִים נִכְבָּדִים שִׁינְאוּ מִפִּיךָ, שְׁהָרִי מִי שֶׁהוּא מֶלֶךְ אוֹ בֶן הַמֶּלֶךְ, אֵין תְּמִיחָה שִׁינְעֵלוּ מִרְגָּלִיּוֹת בְּשִׁלְחָנֹו, מִלֵּאוֹת סָגֻלוֹת, מִלֵּאוֹת אוֹרוֹת. לֹאֲדָם אַחֵר זוֹהִי תְּמִיחָה. אָמַר לוֹ, בְּרוּךְ אֶתָּה הַרוּעָה הִנָּאֲמָן, מִשֶּׁם וְאֵילֶךְ אָמַר אֶתָּה, שְׁהָרִי עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים יִרְדּוּ לְשִׁמְעַע מִמֶּךָ. אָמַר לוֹ, הַשָּׁלֵם דְּבִירֶךָ. אָמַר לוֹ, אֵין כַּעַת לֹאמַר יוֹתֵר, אָמַר אֶתָּה עַד פֶּעַם אַחֲרָת.

פֶּתַח הַרוּעָה הִנָּאֲמָן, מִצְוָה אַחֵר זֶה לְקַדֵּשׁ אֶת הַחֹדֶשׁ, מִשּׁוּם שֶׁהַפֶּלֶא הַקְדוּשָׁה הִיא כָּלָה שֶׁמִּתְקַדְּשֶׁת עַל פִּי בֵּית דִּין, שֶׁהוּא גְבוּרָה, מִשּׁוּם שֶׁשֶּׁם לְוִיִּם, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם וְקִדְּשֶׁת אֶת הַלְוִיִּם. וְאַחֵר שֶׁנֶּרְאִית הַלְבָּנָה שִׁיאוֹתוֹ לְאוֹרָה, מְכַרֵּךְ עָלֶיהָ: בְּרוּךְ אֶתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בִּמְאֹמְרוֹ בְּרָא שְׁחָקִים, וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צָבָאִם. וּבְמִי מִתְקַדְּשֶׁת וּמִתְבָּרַכֶּת? בְּתַפְאֲרָתָהּ, מִשּׁוּם שֶׁהִיא עֲטֶרֶת תַּפְאֲרָתָה לַעֲמוּסֵי

בְּטוֹן. (עַד כֹּאן רַעִיָא מַדְיִמְנָא)

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חִיָּיא הָיוּ הוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ. עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים יָרֵד הַלֵּילָה. יָשְׁבוּ. עַד שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבִים הִתְחִיל הַבֶּקֶר לְהֵאִיר. (אָמְרוּ, נִקּוּם וְגִלְיָה) קָמוּ וְהִלְכוּ. אָמַר רַבִּי חִיָּיא, רָאָה אֶת פְּנֵי הַמְּזוּרָח שֶׁמֵּאִירִים. עָכְשׁוּ כָּל אוֹתָם בְּנֵי הַמְּזוּרָח שֶׁל הָרִי הָאוֹר מִשְׁתַּחֲוִים לְאוֹר הַזֶּה שֶׁמֵּאִיר בְּמִקּוֹם הַשֶּׁמֶשׁ טָרָם שִׁינְעֵא וְעוֹבְדִים אוֹתוֹ, שְׁהָרִי כִּיּוֹן שִׁינְעֵא הַשֶּׁמֶשׁ, כִּמְהָ הֵם שְׁעוֹבְדִים לַשֶּׁמֶשׁ. וְאַלֶּה הֵם שְׁעוֹבְדִים לְאוֹר הַזֶּה, וְקוֹרְאִים לְאוֹר הַזֶּה: אֱלֹהֵי הַמְּרַגְלִית הַמֵּאִירָה. וּשְׁבוּעָתָם הִיא בְּאֵלֵי הַמְּרַגְלִית הַמֵּאִירָה.

אָמַר לִיהָ רַעִיָא מַדְיִמְנָא, (מלאך) אֶנְתָּ בְּשָׂמִים, רַחֲמִים אֶנְתָּ מִמֵּאִירֶךָ, לִית תְּוֹהָא בְּכָל אֵינוֹן מִלִּין יִקְרִיין דִּיפִּקּוֹן מִפּוּמָךְ, דִּהָא מֵאֵן דִּאִיהוּ מִלְכָּא, אוֹ בְּרָא דְמִלְכָּא, לִית תְּוֹהָא, דִּיפִּקּוֹן מִרְגָּלִיּוֹן בְּפִתּוּרִיָּה, מִלִּיין סָגֻלוֹת, מִלִּיין נְהוּרִין. לְבַר נֶשׁ אַחֲרָא, אִיהוּ תְּוֹהָא. אָמַר לִיהָ בְּרִיךְ אֶנְתָּ רַעִיָא מַדְיִמְנָא. מִתְּמָן וְאֵילֶךְ אֵימָא אֶנְתָּ, דְּעֵלֵאִין וְתַתֵּאִין נִחְתּוּ לְמִשְׁמַע מִינָךְ. אָמַר לִיהָ, אֲשָׁלִים מְלוּלֶךְ, אָמַר לִיהָ, לֹא אִית כַּעַן לְמִימַר יִתִּיר, אֵימָא אֶנְתָּ עַד זְמַנָּא אַחֲרָא.

פֶּתַח רַעִיָא מַדְיִמְנָא, פִּקּוּדָא בְּתַר דָּא, לְקַדֵּשׁ אֶת הַחֹדֶשׁ. בְּגִין דְּסִיְהֵרָא קוֹדִישָׁא אִיהִי כָּלָה, דְּמִתְקַדְּשֶׁת (דף קפ"ח ע"א) עַל פִּי בֵּית דִּין, דִּאִיהוּ גְבוּרָה, בְּגִין דְּתִמָּן לִיּוֹאִי, דִּאֶתְמַר בְּהוּ וְקִדְּשֶׁת אֶת הַלְוִיִּם. וּלְבַתֵּר דִּאֶתְחַזִּי סִיְהֵרָא דִּיאוֹתוֹ לְאוֹרָה, מְכַרֵּךְ עָלֶיהָ בְּרוּךְ אֶתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בִּמְאֹמְרוֹ בְּרָא שְׁחָקִים, וּבְרוּחַ פִּיו כָּל צָבָאִם. וּבְמִי מִתְקַדְּשֶׁת וּמִתְבָּרַכֶּת, בְּתַפְאֲרָתָה בְּגִין דִּאִיהוּ עֲטֶרֶת תַּפְאֲרָתָה לַעֲמוּסֵי בְטוֹן. (ע"כ רַעִיָא מַדְיִמְנָא)

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חִיָּיא הָיוּ אֲזִלִּי בְּאַרְחָא, עַד דִּהָיוּ אֲזִלִּין רַמֵּשׁ לִילְיָא, יִתְבוּ. אֲדָהּוּ יִתְבִּין, שְׁרִיאת צַפְרָא לְאַנְהֵרָא, (כ"א אָמְרוּ קוּם וְנִיחָךְ) קָמוּ וְאֲזִלוּ. אָמַר רַבִּי חִיָּיא, חֲמִי אֲנַפּוּי דְּמִזְרַח דְּקָא מְנַהֲרִין, הַשֶּׁתָּא כָּל אֵינוֹן בְּנֵי מְדִינְחָא דְּטוּרֵי נְהוּרָא, סָגְדִין לְגַבִּי הָאִי נְהוּרָא, דְּנַהֲרִי בְּאַתֵּר דְּשִׁמְשָׁא, עַד לֹא יְפוּק, וּפְלַחֲיִין לִיהָ, דִּהָא כִּיּוֹן דְּנִפְיָק שִׁמְשָׁא, כִּמְהָ אֵינוֹן דְּפְלַחֲיִין לְשִׁמְשָׁא. וְאֵלִין אֵינוֹן דְּקָא פְלַחֲיִין לְנְהוּרָא דָּא, וְקִרְאֵן לְהָאִי נְהוּרָא, אֱלֹהֵא דְּמִרְגָּלָא דְּנַהֲרִי. וְאוּמָאָה דְּלֵהוּן בְּאֵלֵי הַמְּרַגְלָא דְּנַהֲרִי.

וְאִם תֹּאמַר שֶׁעֲבוּדָה זוֹ הִיא לְחֻנִּים - מִיָּמִים רַאשׁוֹנִים הַקְדָּמוֹנִים יָדְעוּ בָּהּ חֻכְמָה. בְּזִמְנֵי שֶׁהִשְׁמַשׁ מֵאִיר, טָרַם שִׁינָא, אוֹתוֹ הַמִּמְנָה הַמִּפְקֵד עַל הַשְּׂמֶשׁ יוֹצֵא, וְהָאוֹתִיּוֹת הַקְדוּשׁוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַעֲלִיּוֹן רְשׁוּמוֹת עַל רֹאשׁוֹ (שֶׁל הַשְּׂמֶשׁ), וּבִכְחַ אֹתָן הָאוֹתִיּוֹת פּוֹתַח אֶת כָּל חִלּוּנֹת הַשְּׂמִים, וּמִכָּה בָּהֶם וְעוֹבֵר. וְאוֹתוֹ מִמְנָה נִכְנָס לְתוֹךְ אוֹתוֹ הַזֶּהר שֶׁמֵּאִיר סָבִיב הַשְּׂמֶשׁ, וְשֵׁם נִמְצָא, עַד שִׁינָא הַשְּׂמֶשׁ וּמִתְפַּשֵּׁט בְּעוֹלָם.

וְאוֹתוֹ הַמִּמְנָה מִפְקֵד עַל הַזֶּהב וְעַל מְרָגְלִיּוֹת אֲדָמוֹת, וְהֵם עוֹבְדִים אֶל אוֹתוֹ הַדִּיוֹקָן שֶׁל שֵׁם, וּבִנְקֻדּוֹת וְסִימָנִים שִׁירְשׁוֹ מִהֶרָאשׁוֹנִים מִיָּמִים קְדָמוֹנִים, הוֹלְכִים וְיוֹדְעִים נִקְדוֹת הַשְּׂמֶשׁ לִמְצָא מְקוֹמוֹת שֶׁל זֶהב וּמְרָגְלִיּוֹת. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עַד כֹּמָה יֵהִיו עֲבוּדוֹת רַבּוֹת אֵלּוּ בְּעוֹלָם, שְׁהָרִי שְׁקָר אֵין לוֹ עֲמוּדִים לְתַמְכִּיכָה?

פֶּתַח אֲחֵר (רַבִּי חִיָּיא) וְאָמַר, (מְשַׁלִּי יב) שֶׁפֶת אֲמֶת תִּכּוֹן לְעַד וְעַד אֲרִינְעָה לְשׁוֹן שְׁקָר. בֹּא וְרֵא, אֵלּוּ כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם הָיוּ עוֹבְדִים לְשְׁקָר - הָיָה כֶּף, אָבֵל הָאוֹר הַזֶּה וְהַזֶּהר שֶׁמֵּאִיר וְדָאִי הוּא אֲמֶת. כּוֹכְבֵי רוֹם הִרְקִיעַ הֵם אֲמֶת. אִם בְּטִפְשׁוֹתָם וְחִסְרוֹן דַּעְתָּם הֵם אוֹמְרִים וּקוֹרְאִים לָהֶם אֱלֹהִים, לֹא צָרִיף הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכַלּוֹת אֶת מַעֲשֵׂי יְדֵיו מִהָעוֹלָם. אָבֵל לְעִתִּיד לְבֹא לֹא יִכְלוּ הַכּוֹכְבִּים וְהָאוֹרוֹת שֶׁל הָעוֹלָם. אָבֵל מִי יִתְפַּלֵּה? אוֹתָם שֶׁעוֹבְדִים לָהֶם.

וְהַפְסִיק הַזֶּה הוּא כֶּף. שֶׁפֶת אֲמֶת תִּכּוֹן לְעַד - אֵלּוּ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם שֶׁפֶת אֲמֶת, (דְּבָרִים ו) ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. וְהַפֵּל הוּא אֲמֶת וְסוּד הָאֲמֶת. וּמִסִּימָיִם, ה' אֱלֹהֵיכֶם אֲמֶת. וְזוֹהִי שֶׁפֶת אֲמֶת תִּכּוֹן לְעַד.

וְאִי תִימָא פּוֹלְחָנָא דָּא לְמַגְנָא הוּא. מִיּוֹמִין עֲתִיקִין קְדָמָאִין, חֻכְמָתָא יָדְעוּ בֵּיהּ. בְּזִמְנָא דְשִׁמְשָׁא נִהִיר, עַד לָא יָפוּק, הֵהוּא מִמְנָא דְפָקִיד עַל שְׂמֶשׁא, נָפִיק, וְאַתּוּן קְדִישִׁין דְשִׁמָּא עֲלָאָה קְדִישָׁא רְשִׁימָן עַל רִישִׁיהּ, (דְשִׁמְשָׁא) וּבְחִילָא דְאֵינוֹן אֲתוּן, פֶּתַח לְכָל פְּנֵי שְׂמִיא וּבְטִשׁ בָּהּ, וְעוֹבֵר. וְהֵהוּא מִמְנָא עָאֵל גּוֹ הֵהוּא זֶהֱרָא דְנִהִיר סַחְרָנִיהּ דְשִׁמְשָׁא, וְתָמָן שְׂכִיחַ, עַד דְנִפְקַ שְׂמֶשׁא, וְאַתְּפִשֵּׁט בְּעֵלְמָא.

וְהֵהוּא מִמְנָא, אִיהוּ פָקִידָא, עַל דְהֶבָא, וְעַל מְרָגְלָן סוּמְקָן. וְאֵינוֹן פִּלְחִין לְהֵהוּא דִּיוֹקָנָא דְתָמָן, וּבִנְקוּדִין וְסִימָנִין דִּירְתוֹ מִקְדָּמָאִי מִיּוֹמִין עֲתִיקִין, אֲזִלִּי וְיָדְעִי נְקוּדִין דְשִׁמְשָׁא, לְמִשְׁפַּח אֲתָרִין דְדֶהֱבָא וּמְרָגְלָן, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עַד כֹּמָה יֵהוֹן פּוֹלְחָנִין סְגִיאִין אֵלִין בְּעֵלְמָא, דֶּהָא שְׁקָרָא לִית לִיהּ קִיִּימִין לְקִיִּימָא.

פֶּתַח אֲיִדָךְ (ס"א רַבִּי חִיָּיא) וְאָמַר, (מְשַׁלִּי יב) שֶׁפֶת אֲמֶת תִּכּוֹן לְעַד וְעַד אֲרִינְעָה לְשׁוֹן שְׁקָר. תָּא חֲזִי, אֵלּוּ כָּל בְּנֵי עֵלְמָא הֵווּ פִּלְחִין לְשְׁקָרָא, הָיָה הָכִי, אָבֵל הָאִי נִהוּרָא וְזֶהֱרָא דְנִהִיר, וְדָאִי קָשׁוּט אִיהוּ. כּכְבִּי רוּמָא דִּרְקִיעָא קָשׁוּט אֵינוֹן. אִי בְטִפְשׁוֹ וְחִסְרוֹנָא דְדַעְתָּא דְלֵהוֹן, אֵינוֹן אֲמָרִי וְקָרָאֵן לֵהוּ אֱלֹהָא, לֹא בְעִי קְדָשָׁא בְרִיף הוּא לְשִׁינָאָה עוֹבְדוֹי מִעֵלְמָא. אָבֵל לְזִמְנָא דְאֲתִי לֹא יִשְׁתַּצוֹן כּכְבִּיא וְנִהוּרִין דְעֵלְמָא. אָבֵל מָאֵן יִשְׁתַּצִּי. אֵינוֹן דְפִלְחוּ לוֹן. וְקָרָא דָּא הָכִי הוּא. שֶׁפֶת אֲמֶת תִּכּוֹן לְעַד, אֵלִין יִשְׂרָאֵל, דְאֵינוֹן שֶׁפֶת אֲמֶת. (דְּבָרִים ו)

י' אֱלֹהֵינוּ י' אֶחָד. וְכֹלֵא אִיהוּ אֲמֶת, וְרִזָּא דְאֲמֶת, וּמִסִּימָיִי י' אֱלֹהֵיכֶם אֲמֶת. וְדָא אִיהוּ שֶׁפֶת אֲמֶת תִּכּוֹן לְעַד.